

Współrzędne: Szerokość - 52.773667, Długość - 23.193254

Historia **kościół pw. Matki Bożej z Góry Karmel oraz klasztoru** sięga XVII wieku. W 1633 roku o. Elizeusz Niewiński, karmelita trzewiczkowy pochodzący z Bielska zakupił - za pieniądze ze spadku po rodzicach - dom z ogródkiem, w którym urządził pierwszą siedzibę zakonną. Rok później ks. Bogusław Boksa-Radoszewski, wydał zgodę na założenie domu zakonnego. W 1638 roku marszałek nadworny króla Władysława IV Wazy - Adam Kazanowski h. Grzymała, dokonał fundacji klasztoru karmelitów i w 1641 roku wybudował dla nich drewniany kościół pw. Matki Bożej z Góry Karmel - między ówczesną ul. Knyszyńską a ul. Litewską. Rok później siedziba zakonu karmelitów bielskich została zatwierdzona przez władze zakonne. Kolatorką tejże świątyni była również jego żona Elżbieta (Halszka) ze Słuszków Kazanowska. W 1659 roku przeniesiono tutaj z Wilna nowicjat zakony ojców karmelitów. W dniu 22 czerwca 1662 roku król Jan II Kazimierz oficjalnie zatwierdził fundację i nadał przywileje zakonowi. Przełożonym klasztoru karmelitańskiego w 1730 r. był o. Aleksy Liwski.

W czasie wielkiego pożaru w 1779 roku drewniany klasztor i kościół spłonęły. Na zakończenie odbudowy budowli zakonnych, która miała miejsce w latach 1779-1794, dobudowano dwie wieże kościelne. Wielką pomoc okazali wówczas: Izabela Branicka z Poniatowskich, a także Aleksander Bogusz, regent ziemi bielskiej, który w 1790 roku otworzył w mieście alumnat dla młodzieży szlacheckiej ziemi bielskiej. W 1796 roku prusacy ograniczyli liczbę zakonników, a w 1802 roku dokonali całkowitej kasacji klasztoru, usuwając zakonników do Wąsoszka i urządzając w nim więzienie. Z kolei rząd carski - w ramach zaplanowanej akcji likwidacji klasztorów katolickich - w 1851 roku usunął ostatnich karmelitów i zamknął kościół. Po wybudowaniu cerkwi Woskresieńskiej, przeniesiono tam wszystkie obrazy znajdujące wcześniej w kościele karmelitów. Bolesną decyzję o przebudowie pokarmelickiego kościoła na cerkiew prawosławną podjął dnia 11 kwietnia 1864 roku Michał hr. Murawjew "Wieszeł". W latach 1866-1920 świątynia ta została zamieniona na cerkiew prawosławną pw. Nowy Sobór (sobór św. Trójcy), a wieże kościelne przebudowano w stylu bizantyjskim. Beneficjum oddano duchowieństwu prawosławnemu. W klasztorze zaś urządzono carskie więzienie, gdzie torturowano i mordowano polskich powstańców.

W czasie I wojny światowej Niemcy urządzili w kościele magazyn zbożowy. W dwa lata po odzyskaniu niepodległości świątynia została rewindykowana katolikom w dniu 11 listopada 1920 r. Od tego czasu aż do 1964 roku służyła ona jako kościół szkolny (rektorat), a oryginalny, barokowy wygląd wież kościelnych odtworzono w roku 1957.

W 1964 roku kościół pokarmelicki stał się filią duszpasterską parafii Narodzenia NMP i św. Mikołaja. Samodzielna parafia została powołana w dniu 11 lutego 1976.

Obok kościoła znajduje się zespół budynków pokarmelickich, w których do 1929 roku mieścił się Areszt Powiatowy, a następnie były one wykorzystywane dla celów kościelnych (siedziba organizacji katolickich, szkoły zawodowej dla dziewcząt). W okresie powojennym (1945-1957) zostały bezprawnie zajęte przez Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa, a następnie Urząd Pocztowy i Szkołę Muzyczną. Po 11 latach procesów sądowych, w 1992 roku ponownie wróciły na własność parafii. Obecnie są dzierżawione bezpłatnie przez Państwową

Informacje pochodzą se strony internetowej Diecezji Drohiczyńskiej.

Zespołu klasztorny Karmelitów Trzewickowych wpisano do rejestru zabytków

Kościół Matki Bożej, pod nr : 108 z 3.02.1958

klasztór, pod nr : 242 z 26.10.1966

oficyna, pod nr : j.w.

ogrodzenie z basztami i bramą, pod nr : j.w.

kapliczka, pod nr : 241 z 26.10.1966